

RAPPORT

CRB 2018-3279

Deel 2:
Mogelijke oplossingen voor de toekomst
van de DAEB

CCE
Conseil Central de l'Economie
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
CRB

Rapport: Deel 2

Mogelijke oplossingen voor de toekomst van de DAEB met betrekking tot de bedeling van erkende kranten en tijdschriften

Verslaggevers:

Christian Huveneers (externe deskundige)
Emmanuel Karel de Béthune (secretariaat van de CRB)
Lieselot Smet (secretariaat van de CRB)

Inhoudsopgave

1 Oplossingen gebaseerd op het behoud van een concessiesysteem	3
1.1 Verlenging van de huidige concessies	3
1.1.1 Juridische argumenten	3
1.1.2 Economische argumenten:	4
1.1.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde):	4
1.1.4 Criterium van gelijke behandeling	5
1.1.5 Budgettair effect:	5
1.1.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing:	5
1.2 Vernieuwing van de concessies in hun huidige vorm	7
1.2.1 Juridische argumenten	7
1.2.2 Economische argumenten	7
1.2.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde):	7
1.2.4 Criterium van gelijke behandeling	8
1.2.5 Budgettair effect	8
1.2.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing	8
1.3 Nieuwe concessies met hogere kwaliteitsnormen (nieuw bestek)	10
1.3.1 Juridische argumenten	10
1.3.2 Economische argumenten	10
1.3.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)	11
1.3.4 Criterium van gelijke behandeling	11
1.3.5 Budgettair effect	12
1.3.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing:	12
1.4 Nieuwe concessies onder de huidige voorwaarden met toevoeging van de mogelijkheid voor de concessiehouder om de bezorging uit te besteden aan een dagbladhandelaar	15
1.4.1 Juridische argumenten:	15
1.4.2 Economische argumenten	16
1.4.3 Sociaal-politieke argumenten	16
1.4.4 Criterium van gelijke behandeling	16
1.4.5 Budgettair effect	17
1.4.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing (aanvullende argumenten)	17
2 Niet-vernieuwing van de concessies	20
2.1 Juridische argumenten	20
2.2 Economische argumenten	20
2.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)	21
2.4 Criterium van gelijke behandeling	21
2.5 Budgettair effect	21
2.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing	22
3 Fiscale aftrek ten behoeve van de consument	25
3.1 Juridische argumenten (nieuwe argumenten)	26
3.2 Economische argumenten (nieuwe argumenten)	26
3.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde) (nieuwe argumenten)	27
3.4 Criterium van gelijke behandeling (nieuwe argumenten)	27
3.5 Budgettair effect (nieuwe argumenten)	28
3.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing:	28

1 Oplossingen gebaseerd op het behoud van een concessiesysteem

1.1 Verlenging van de huidige concessies

Er is voorzien dat de concessieperiode kan worden verlengd:

« De concessieovereenkomst zal worden gesloten voor een duur van wellicht 5 jaar, vanaf in principe 1 januari 2016. De aanbestedende overheid kan de duurtijd verlengen voor een periode van 2 jaar of 2 keer 1 jaar » (page 8 du texte de « l'annonce de concession et appel à candidatures » pour la concession de services portant sur la distribution de journaux reconnus et la distribution de périodiques reconnus¹).

1.1.1 Juridische argumenten

Pro

- Het besluit van de Europese Commissie (Directoraat-generaal Concurrentie) van juni 2016 concludeerde dat de financiële steun aan bpost in overeenstemming is met de interne markt.
- Het besluit van de Europese Commissie heeft het argument van de Belgische staat aanvaard dat een snelle persbedeling tegen hetzelfde tarief op elk punt van het grondgebied een DAEB vormt.
- Uitgevers zijn vrij om met gelijk welke verdeler in zee te gaan voor de bezorging van kranten en tijdschriften, aangezien het inschakelen van bpost een nooddienstverlening is. Getuige hiervan de opdracht die PPP in de wacht heeft gesleept in grote stedelijke gebieden.
- De investeringen van de bpost-groep voor de bedeling van kranten, stroomafwaarts van het productieproces in de drukkerijen van de uitgevers (3 depots) en in zijn eigen depots (ongeveer 25) en voor de bedeling van tijdschriften in een aantal van zijn sorteercentra, zijn niet alleen specifieke uitgaven, maar zijn ook gebonden aan een relatie met deze klanten, wat een exclusiviteit van de concessie gedurende een bepaalde periode rechtvaardigt². Deze nauwe relatie van de specifieke investeringen met de klanten is een juridisch argument dat een verlenging van de concessies zou kunnen rechtvaardigen.

Contra

De klacht van de VFP (Vlaamse Federatie van Persverkopers) is nog steeds aanhangig bij de Beroepsinstantie in Luxemburg.

¹Raadpleegbaar op de URL:

https://www.bjpt.be/public/files/nl/21246/Aankondiging%20van%20concessie%20en%20oproep%20tot%20kandidaturen_NL

²Richtsnoeren van de Europese Commissie inzake verticale beperkingen (2010/C 130/01), para. 107(d).

1.1.2 Economische argumenten:

Pro

- De steun aan de DAEB van de ochtendbedeling van kranten en voor de bedeling D+1 van weekbladen en D+2 voor andere tijdschriften helpt onrechtstreeks om het aantal abonnementen op peil te houden. Zonder deze DAEB zou zeer zeker een negatief cumulatief effect op het aantal abonnementen ontstaan, zoals beschreven in het verslag hierboven. De financiële steun aan de concessionaris voor de DAEB is een voorwaarde voor een persmodel dat toegankelijk is voor de abonnee-lezer en is aldus onrechtstreeks een voorwaarde voor het behoud van het businessmodel van 'papieren abonnementen' dat de basis vormt van het 'kaartenhuis' dat de Belgische perssector is. De afschaffing van de steun voor de DAEB in de sector zal zeer waarschijnlijk een negatieve impact hebben op het aantal abonnementen van kranten en tijdschriften.
- De perssector is niet alleen een leverancier van rechtstreekse en onrechtstreekse jobs, maar hij oefent ook een multiplicatoreffect uit op de hele economie door zijn creatief economisch karakter en zijn belangrijke plaats in de sector van de 'experience industry' (cultuur, sport, vrije tijd, e-business ...).
- De aan bpost verleende concessie zorgt voor ongeveer 3.000 - overigens laaggeschoolden - VTE's (voltijds equivalenten) voor de vervroegde ronde die de postbodes bovendien een voltijds werkrooster garandeert.
- De financiële en operationele synergie die de investeringen van bpost op sites van de uitgevers doen ontstaan, vereist een samenwerking op lange termijn.

Contra

Het huidige systeem biedt geen financiële steun aan dagbladhandelaars voor de bezorging aan abonnees. Het huidige systeem ondersteunt namelijk binnen de 'papieren' pijler alleen de abonnementen die naar de woning van de abonnees worden gestuurd en worden bedeed door de concessiehouder. Het ondersteunt niet de abonnementen bij de dagbladhandelaar.

1.1.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde):

Pro

- Door een DAEB te verlenen die bijdraagt aan een kwaliteitsvolle bedeling ondersteunt het bestaande systeem een omvangrijke verspreiding bij de bevolking van een onafhankelijke pers die onderworpen is aan een deontologische code en garant staat voor een pluralisme van meningen.
- De DAEB bestaande in een bedeling met ochtendronde zorgt ervoor dat de burger zich op objectieve wijze kan informeren tijdens de verplaatsing van zijn woon- naar zijn werkplaats.
- Voor niet-commerciële tijdschriften met duizenden uitgevers die deel uitmaken van de zuilen van de Belgische samenleving is de financiële steun aan de DAEB met name nodig omdat deze niet-commerciële tijdschriften niet los verkocht kunnen worden in verkooppunten.

Contra

Geen argumenten

1.1.4 Criterium van gelijke behandeling

Pro

Tussen lezers: ja, het systeem garandeert aan abonnees een gelijk tarief en een gelijke kwalitatieve bezorging op ieder punt van het grondgebied.

Contra

Tussen uitgevers: nee, de zuiver digitale uitgevers kunnen niet rekenen op de steun (maar zij hebben geen DAEB nodig voor de verspreiding van hun digitale publicaties.).

1.1.5 Budgettaire effect:

Het huidige systeem brengt zeker budgettaire kosten met zich mee die geleidelijk afnemen dankzij de efficiëntiefactor.

1.1.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing:

Geen. Bij een verlenging zou namelijk het huidige bestek behouden kunnen blijven. Bovendien is de verlengingsprocedure eenvoudig en dus snel.

*I.v.m. mogelijke verlenging zie p 8 van de aankondiging van de concessie en de oproep tot het indienen van kandidaturen:
https://www.bipt.be/public/files/nl/21246/Aankondiging%20van%20concessie%20en%20oproep%20tot%20kandidaturen_NL.pdf
 1.4. Duur :De concessieovereenkomst zal worden gesloten voor een duur van wellicht 5 jaar, vanaf in principe 1 januari 2016. De aanbestedende overheid kan de duurtijd verlengen voor een periode van 2 jaar of 2 keer 1 jaar.*

ARGUMENT	PRO	CONTRA
A. Juridische argumenten	1. beslissing EC 2016: financiële ondersteuning aan bpost conform interne markt 2. Beslissing EC: persbezorging aan gelijk tarief in heel België = DAEB 3. concessie van 'last resort', geen exclusiviteit (cf. PPP) 4. Investerings bpost voor distributie kranten en tijdschriften = Klantspecifieke relatiegebonden investeringen die exclusiviteit concessie voor een zekere duurtijd rechtvaardigen en ook een verlenging van de concessies kunnen rechtvaardigen	1. klacht VFP bij de Beroepsinstantie in Luxemburg
B. Economische argumenten	5. vermijdt negatief cumulatief effect op volume abonnementen kranten en tijdschriften 6. perssector creëert directe en indirecte tewerkstelling + belangrijk multiplicator effect op gehele economie 7. Financiële ondersteuning via concessie verzekert ca. 3.000 VTE bij bpost met voltijds uurrooster 8. financiële en operationele synergie investeringen bpost op vestigingsplaatsen dagbladuitgevers vergt LT-samenwerking 9. Financiële ondersteuning via concessie verzekert betaalbaar en toegankelijk model voor de lezer + behoud papieren verdienmodel dat de basis vormt van het kaartenhuis van de Belgische perssector	2. geen steun voor de dagbladhandelaars met abonnementenbezorging (winkelabonnementen)
C. Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)	10. maximale toegankelijkheid tot onafhankelijke pers onderworpen aan deontologische code => garantie op pluralisme 11. DAEB laat toe dat burgers zich o.b.v. objectieve informatie kunnen informeren tijdens hun woon-werkverplaatsing 12. financiële ondersteuning DAEB voor niet-commerciële tijdschriften, naast kranten en commerciële tijdschriften, belangrijk aangezien zij geen beroep kunnen doen op verkooppunten voor losse verkoop	
D. Criteria van gelijkheid	13. gelijkheid tussen lezers op het vlak van tarief en bezorgingskwaliteit in heel België	3. ongelijkheid uitgevers: geen steun vr digitale nieuwsverspreiding (vs. geen nood aan DAEB vr distrib. digitale publicaties)
E. Specifieke voordelen/risico's	14. geen risico: behoud huidige overeenkomst & lastenboek, eenvoudige & snelle procedure	
F. Budgettair effect voor de staat	15. gekende kost die afneemt jaar na jaar door efficiëntiefactor	
Totaal	15	3

1.2 Vernieuwing van de concessies in hun huidige vorm

Deze oplossing bestaat erin een aanbesteding voor nieuwe concessies te lanceren voor een periode van vijf jaar zonder fundamentele wijzigingen in het bestek.

1.2.1 Juridische argumenten

De argumenten met betrekking tot scenario 1.1 blijven van toepassing en hieronder wordt een bijkomend argument gegeven.

Pro

Een eenvoudige verlenging zou betwist kunnen worden omdat zij de mededinging voor de opdracht niet laat spelen en er waarschijnlijk genoeg tijd overblijft om een aanbesteding voor nieuwe concessies te lanceren. In deze context zou een verlenging alleen de beste optie zijn in afwachting van de nieuwe concessies.

Contra

Geen aanvullende argumenten.

1.2.2 Economische argumenten

De argumenten met betrekking tot scenario 1.1 blijven van toepassing en hieronder worden aanvullende argumenten gegeven:

Pro

De nieuwe concessies zullen een langere duur (waarschijnlijk vijf jaar) hebben dan een eenvoudige verlenging van maximaal twee jaar. Wat de uitgevers en concessionaris(sen) een zekerheid biedt over een langere termijn.

Contra

De toekenning van nieuwe concessies zal steeds wijzigingen ten opzichte van de huidige concessies met zich meebrengen. Wijzigingen die het kaartenhuis van de Belgische pers kunnen doen wankelen. Zo kan de financiële steun aan de DAEB zowel opwaarts als neerwaarts worden herzien. Met een reëel gevaar dat de steun neerwaarts wordt herzien.

1.2.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde):

De argumenten met betrekking tot scenario 1.1 blijven van toepassing en hieronder wordt een bijkomend argument gegeven.

Pro

Geen aanvullende argumenten.

Contra

Zoals hierboven vermeld bij de economische argumenten zal de toekenning van nieuwe concessies altijd wijzigingen ten opzichte van de huidige concessies met zich meebrengen. Wijzigingen die het kaartenhuis van de Belgische pers kunnen doen wankelen. Zo kan de financiële steun aan de DAEB zowel opwaarts als neerwaarts worden herzien. Met een reëel gevaar dat de steun neerwaarts wordt herzien en dat het kaartenhuis ineens stort met als gevolg de ondergang van de onafhankelijke pers die onderworpen is aan een deontologische code en garant staat voor een pluralisme van meningen.

1.2.4 Criterium van gelijke behandeling

Geen aanvullende argumenten ten opzichte van 1.1.

1.2.5 Budgettaire effect

Nieuwe concessies kunnen ook lagere of bijkomende budgettaire kosten betekenen ten opzichte van een verlenging van de huidige concessies.

1.2.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing**Pro**

Bij nieuwe concessies onder dezelfde voorwaarden als de huidige zou het huidige bestek behouden kunnen blijven.

Contra

- De lancering van nieuwe concessies zal veel voorbereiding vergen. Bij de lancering van een zware aanbesteding voor deze nieuwe concessies zullen verschillende formaliteiten vervuld moeten worden zoals bijvoorbeeld een kennisgeving aan de Europese autoriteiten.
- Als de concessie aan een andere exploitant dan bpost toegekend zou worden, dan zou dit de volgende risico's met zich meebrengen:
 - Logistieke risico's: gezien de nauwe en langjarige interactie tussen bpost en de uitgevers en drukkerijen kan de komst van een nieuwe verdeler tot kwaliteitsproblemen leiden tijdens de inlooperperiode die, gegeven vroegere ervaringen, ten minste één jaar duurt.
 - Sociaal risico: de jobs verbonden aan de vervroegde ronde (3.000 VTE's) zouden worden bedreigd, met daaraan gekoppeld een hoog sociaal passief (ongeveer 50 tot 60.000 euro per persoon). Daarnaast brengt dit ook met zich mee dat het statuut van het postpersoneel minder aantrekkelijk zou kunnen worden. Bovendien zou bpost, bij een afschaffing van de vervroegde ronde, moeite hebben om een voltijds rooster aan te bieden aan postbodes die hun job zouden behouden.
 - Economisch risico: bpost zou nutteloze investeringen gedaan hebben voor de automatisering en de doeltreffendheid van de bedeling van kranten en tijdschriften, omdat deze investeringen, vooral in de drukkerijen van de uitgevers, grotendeels sunk costs zijn en verloren zouden zijn gezien hun specifieke karakter, de kosten van een ontmanteling en de kosten van het transport naar een eventuele koper. De duur van de concessie (5 jaar) is in ieder geval korter dan de terugverdienperiode van de investeringen en dit probleem rijst uiteraard ook indien de concessies aan een andere exploitant dan bpost worden toegekend.

<i>Dit alternatief betreft de lancering van een aanbestedingsprocedure voor twee nieuwe concessies voor een duur van 5 jaar zonder fundamentele aanpassingen van het lastenboek.</i>		
ARGUMENT	PRO	CONTRA
A. Juridische argumenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. beslissing EC 2016: financiële ondersteuning aan bpost conform interne markt 2. Beslissing EC: persbezorging aan gelijk tarief in heel België = DAEB 3. concessie van 'last resort', geen exclusiviteit (cf. PPP) 4. Investerings bpost voor distributie kranten en tijdschriften = Klantspecifieke relatiegebonden investeringen die exclusiviteit concessie voor een zekere duurtijd rechtvaardigen en ook een verlenging van de concessies kunnen rechtvaardigen 5. I.t.t. verlenging huidige concessieovereenkomsten, laat deze oplossing de concurrentie op de markt spelen. I.a.v. implementatie nieuwe concessies kunnen huidige concessies w verlengd 	<ol style="list-style-type: none"> 1. klacht VFP bij de Beroepsinstantie in Luxemburg
B. Economische argumenten	<ol style="list-style-type: none"> 6. vermijdt negatief cumulatief effect op volume abonnementen kranten en tijdschriften 7. perssector creëert directe en indirecte tewerkstelling + belangrijk economisch multiplicator effect 8. Financiële ondersteuning via concessie verzekert ca. 3.000 VTE bij bpost met voltijds uurrooster 9. financiële en operationele synergie investeringen bpost op vestigingsplaatsen dagbladuitgevers vergt LT-samenwerking 10. Financiële ondersteuning via concessie verzekert betaalbaar en toegankelijk model voor de lezer + behoud papieren verdienmodel dat de basis vormt van het kaartenhuis van de Belgische perssector 11. Langere duurtijd (waarschijnlijk 5 jaar) dan een verlenging van max. 2 jaar, geeft zekerheid gedurende langere tijdshorizon 	<ol style="list-style-type: none"> 2. geen steun voor de dagbladhandelaars met abonnementenbezorging (winkelabonnementen) 3. Δ t.o.v. huidige concessies die kaartenhuis van de perssector in gevaar kunnen brengen. Mogelijk risico op neerwaartse herziening van de financiële ondersteuning voor DAEB.
C. Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)	<ol style="list-style-type: none"> 12. maximale toegankelijkheid tot onafhankelijke pers onderworpen aan deontologische code => garantie op pluralisme 13. DAEB laat burgers toe zich obv objectieve informatie te informeren tijdens woon-werkverplaatsing 14. financiële ondersteuning DAEB vr niet-commerciële tijdschriften, naast kranten & commerciële tijdschriften, belangrijk aangezien geen mogelijkheid verkooppunten voor losse verkoop 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Risico op neerwaartse herziening van de financiële ondersteuning voor DAEB met reëel gevaar voor instorting kaartenhuis perssector=> ↓ onafhankelijke pers met deontologische code en ↓ verscheidenheid aan opinies (mediapluralisme)
D. Criteria van gelijkheid	<ol style="list-style-type: none"> 15. gelijkheid tussen lezers op het vlak van tarief en bezorgingskwaliteit in heel België 	<ol style="list-style-type: none"> 5. ongelijkheid uitgevers: geen steun vr digitale nieuwsverspreiding (vs. geen nood aan DAEB voor distributie digitale publicaties)
E. Specifieke voordelen/risico's	<ol style="list-style-type: none"> 16. Behoud huidig lastenboek 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Aanbesteding- en gunningsprocedure: meer voorbereiding en formaliteiten Indien andere concessiehouder dan bpost: 7. logistiek risico: kwaliteit 8. sociaal risico: sociaal passief/onvolledige uurroosters bpost, ↓ statuut postpersoneel 9. economisch risico: sunk costs bpost + termijn concessie < terugverdienperiode
F. Budgettaire effect voor de staat	<ol style="list-style-type: none"> 17. Mogelijke ↑ of ↓ budgettaire kost t.o.v. verlenging huidige concessies 	
Totaal	17	9

1.3 Nieuwe concessies met hogere kwaliteitsnormen (nieuw bestek)

In dit scenario wordt aanbevolen dat de uitgevers betrokken worden bij de uitwerking van het nieuwe bestek.

Voor kranten zou de verhoging van de kwaliteitsnorm van de DAEB in deze alternatieve oplossing erin bestaan dat nog een groter deel van de bevolking zijn krant bezorgd krijgt vóór het naar het werk vertrekken, bijvoorbeeld via een vervroegde ronde vóór 7 uur (7.30 uur in de huidige concessie) 's ochtends op weekdays en vóór 9 uur (10 uur in de huidige concessie) op zaterdag.

Voor tijdschriften zou gestreefd worden naar een stipte bedeling (D+1 voor de weekbladen, D + 2 voor de andere tijdschriften) voor een percentage tijdschriften dat hoger is dan de huidige standaard van 95%.

Zowel voor kranten als tijdschriften zou het bovendien belangrijk zijn om voor ieder deel van het grondgebied een uniforme en nog hogere kwaliteitsnorm te garanderen, idealiter door de toepassing van kwaliteitsnormen voor iedere titel/publicatie op het niveau van ieder depot/sorteercentrum in plaats van op nationaal niveau. Er zouden kwaliteitsindicatoren worden opgesteld en er zou een platform opgezet kunnen worden dat de uitgevers in al hun verscheidenheid groepeert om samen met de concessiehouder de opvolging van de kwaliteitscriteria te vergemakkelijken. Op deze manier zouden uitgevers van wie de publicaties een lokaal karakter hebben of een beperkt publiek hebben vanwege hun doelgroep of hun specialisatie, verzekerd zijn van dezelfde kwaliteitsnorm en dezelfde opvolging als uitgevers met een groot nationaal publiek.

1.3.1 Juridische argumenten

De argumenten met betrekking tot de scenario's 1.1 en 1.2 blijven van toepassing en hieronder wordt een bijkomend argument gegeven.

Pro

Een eis van een nog hogere kwaliteit van de DAEB op basis van relevante economische argumenten kan de geldigheid van het juridische argument tegenover de mededingingsautoriteiten van het noodzakelijke bestaan van deze DAEB met financiële steun nog versterken. In deze context zou een DAEB met een vervroegde ochtendronde vóór 7 uur (en 9 uur 's zaterdags) in plaats van 7.30 uur (en 10 uur 's zaterdags) nog meer burgers de mogelijkheid bieden zich op objectieve wijze te informeren tijdens hun verplaatsing naar het werk.

Contra

Geen aanvullende argumenten.

1.3.2 Economische argumenten

De argumenten met betrekking tot de scenario's 1.1 en 1.2 blijven van toepassing en hieronder worden aanvullende argumenten gegeven.

Pro

- Concessies met een nog hogere DAEB-kwaliteit zouden moeten helpen om het aantal abonnementen nog beter op peil te houden, of zelfs om het volume ervan te verhogen.
- Bij een verhoging van de kwaliteitsnorm van de bedeling zullen mogelijk meer postbodes ingeschakeld moeten worden om de rondes te verrichten, wat positief zou zijn voor het arbeidsvolume.

Contra

Geen aanvullende argumenten.

1.3.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)

De argumenten met betrekking tot de scenario's 1.1 en 1.2 blijven van toepassing en hieronder worden aanvullende argumenten gegeven.

Pro

- Door te zorgen voor een bedeling met een hogere kwaliteitsnorm die in de concessieovereenkomsten is vastgelegd zou de optimale verspreiding bij de bevolking van een onafhankelijke pers die onderworpen is aan een deontologische code en garant staat voor een pluralisme van meningen nog beter ondersteund worden.
- Door te zorgen voor een bedeling met een hogere kwaliteitsnorm die in de concessieovereenkomsten is vastgelegd, wordt een bijzonder voordeel verschafte aan 'bonafide' organisaties die niet-commerciële tijdschriften met een lage oplage uitgeven.

Contra

De toekenning van nieuwe concessies met een hogere kwaliteitsnorm zal steeds wijzigingen ten aanzien van de huidige concessies met zich meebrengen. Dit gevaar zal wellicht echter minimaal zijn, aangezien een kwaliteitsverhoging van de bedeling het kaartenhuis van de Belgische pers waarschijnlijk zal versterken.

1.3.4 Criterium van gelijke behandeling**Pro**

Aanvullend argument ten opzichte van de scenario's 1.1 en 1.2:

Tussen lezers: de gelijkheid tussen lezers, vooral van kranten, wordt versterkt ten opzichte van de scenario's 1.1 en 1.2, dankzij het toegenomen percentage van de beroepsbevolking dat profiteert van de vervroegde ronde.

1.3.5 Budgettair effect

Pro

Geen aanvullende argumenten ten opzichte van het scenario 1.2

Contra

De kosten van de door de concessionaris verleende DAEB zouden kunnen stijgen indien de werkdag van de postbeambten vóór 5 uur 's morgens zou beginnen, aangezien de periode die vóór dit tijdstip gepresteerd wordt, bezoldigd moet worden tegen nachttarief. De financiële compensatie van de staat voor de DAEB zou dus hoger kunnen zijn dan de huidige begroting. De noodzakelijke reorganisatie van het werk zou ook kunnen betekenen dat er een sociale dialoog nodig is binnen de organisatie van de concessionaris om deze vervroegde bedeling te implementeren.

1.3.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing:

Aanvullend ten opzichte van 1.2:

- Er zal, in overleg met alle betrokken partijen, een nieuw bestek opgesteld moeten worden.
- Er zal een nog zwaardere aanbestedingsprocedure doorlopen moeten worden.
- De logistieke eisen zijn identiek aan die van de scenario's I.1 en I.2, maar de stiptheidsnormen zijn nog hoger, in het bijzonder voor kranten. Het toegenomen risico waaraan de Belgische uitgeversector is blootgesteld, houdt namelijk verband met de noodzaak om het logistieke proces nog krappert te maken en de reeds strikte deadline voor iedere uitgave, druk en levering van de voor de abonnees bestelde kranten aan de depots van de concessionaris met een half uur te vervroegen. Zelfs onder deze omstandigheden zal het voor de concessionaris moeilijk zijn om het maximale tijdstip van 7 uur (en van 9 uur op zaterdag) te respecteren voor de vervroegde ronde in de gebieden die het verst van de depots liggen.
- De organisatie van de werkdag van de postbeambten zou gewijzigd worden, aangezien zij hun vervroegde ronde 1/2 uur vroeger zouden beëindigen dan momenteel het geval is; dit zou betekenen dat het werk gereorganiseerd zou moeten worden of zou het risico met zich meebrengen dat de dienstverlening 1/2 uur onderbroken wordt. Merk op dat er binnen de organisatie van de concessionaris zeer waarschijnlijk nood zal zijn aan een sociale dialoog om deze vervroegde bedeling te organiseren.

Voor de kranten betekent dit dat een groter aandeel van de bevolking de krant ontvangt door een vroege ronde vóór 7u. i.p.v. 7.30u. tijdens de week en vóór 9u. i.p.v. 10u. op zaterdag. Voor de tijdschriften houdt dit een garantie op een tijdige levering in (D+1 weekbladen, D+2 andere tijdschriften) voor > 95% (huidige kwaliteitsstandaard). Voor de tijdschriften en de kranten garandeert de nieuwe concessie een uniforme kwaliteit, idealiter op niveau van iedere titel/editie en op het niveau van elk depot en sorteercentrum. Kwaliteitscriteria worden uitgetekend en de oprichting van een uitgeversplatform krijgt de opdracht om de kwaliteitscriteria samen met de concessiehouder op te volgen. Op die manier krijgt elke uitgever de garantie op dezelfde kwaliteit

ARGUMENT	PRO	CONTRA
A. Juridische argumenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. beslissing EC 2016: financiële ondersteuning aan bpost conform interne markt 2. beslissing EC: persbezorging aan gelijk tarief in heel België = DAEB 3. concessie van 'last resort', geen exclusiviteit (cf. PPP) 4. Investerings bpost voor distributie kranten en tijdschriften = Klantspecifieke relatiegebonden investeringen die exclusiviteit concessie voor een zekere duurtijd rechtvaardigen en ook een verlenging van de concessies kunnen rechtvaardigen 5. I.t.t. de verlenging van de huidige concessieovereenkomsten, laat deze oplossing de concurrentie op de markt spelen & er rest vermoedelijk voldoende tijd om een aanbestedingsprocedure te lanceren. In afwachting van de implementatie van de nieuwe concessies vormt de verlenging van de concessies de beste optie. 6. verhoogde kwaliteitseisen kunnen juridische bewijskracht DAEB met financiële ondersteuning kracht bijzetten. Vervroeging van de rondes zorgt ervoor dat meer burgers objectief worden geïnformeerd (tijdens hun woon-werkverplaatsing). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. klacht VFP bij de Beroepsinstantie in Luxemburg
B. Economische argumenten	<ol style="list-style-type: none"> 7. vermijdt negatief cumulatief effect op volume abonnementen kranten en tijdschriften 8. en het zou zelfs het abonnementsvolume een positieve stimulus kunnen geven 9. perssector creëert directe en indirecte tewerkstelling + belangrijk multiplicator effect op gehele economie 10. Financiële ondersteuning via concessie verzekert ca. 3.000 VTE bij bpost met voltijds uurrooster 11. ↑ kwaliteitseisen kunnen positief effect hebben op arbeidsvolume postpersoneel 12. financiële en operationele synergie investeringen bpost op vestigingsplaatsen dagbladuitgevers vergt LT-samenwerking 13. Financiële ondersteuning via concessie verzekert betaalbaar en toegankelijk model voor de lezer + behoud papieren verdienmodel dat de basis vormt van het kaartenhuis van de Belgische perssector 14. Langere duurtijd (waarschijnlijk 5 jaar) dan een verlenging van max. 2 jaar, geeft zekerheid gedurende langere tijdshorizon 	<ol style="list-style-type: none"> 2. geen steun voor de dagbladhandelaars met abonnementenbezorging (winkelabonnementen) 3. Δ t.o.v. huidige concessies die kaartenhuis van de perssector in gevaar kunnen brengen. Mogelijk risico op neerwaartse herziening van de financiële ondersteuning voor DAEB.
C. Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)	<ol style="list-style-type: none"> 15. maximale toegankelijkheid tot onafhankelijke pers onderworpen aan deontologische code => garantie op pluralisme 16. DAEB laat toe dat burgers zich o.b.v. objectieve informatie kunnen informeren tijdens hun woon-werkverplaatsing 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Risico op neerwaartse herziening van de financiële ondersteuning voor DAEB met reëel gevaar voor instorting kaartenhuis perssector=> ↓ onafhankelijke pers met deontologische code en ↓ verscheidenheid aan opinies (mediapluralisme)

	<p>17. financiële ondersteuning DAEB voor niet-commerciële tijdschriften, naast kranten en commerciële tijdschriften, belangrijk aangezien zij geen beroep kunnen doen op verkooppunten voor losse verkoop</p> <p>18. Optimalisatie financiële ondersteuning toegankelijke en onafhankelijke pers met deontologische code en versterking verscheidenheid aan opinies</p> <p>19. Specifieke ondersteuning niet-commerciële tijdschriften, naast kranten en commerciële tijdschriften, belangrijk aangezien zij geen beroep kunnen doen op verkooppunten voor losse verkoop</p>	<p>5. Δ t.o.v. huidige concessies, maar verhoogde kwaliteit distributie zou het kaartenhuis van de perssector moeten versterken</p>
D. Criteria van gelijkheid	<p>20. gelijkheid tussen lezers op het vlak van tarief en bezorgingskwaliteit in heel België</p> <p>21. Versterking gelijkheid tussen lezers t.o.v. alternatieve oplossingen 1 en 2 dankzij ↑ bereik actieve bevolking door vervroegde rondes</p>	<p>6. gelijkheid uitgevers: geen steun vr digitale nieuwsverspreiding (vs. geen nood aan DAEB voor distributie digitale publicaties)</p>
E. Specifieke voordelen/risico's		<p>7. Aanbesteding- en gunningsprocedure: meer voorbereiding en formaliteiten</p> <p>8. Zwaardere aanbesteding- en gunningsprocedure dan ingeval hernieuwing concessies</p> <p>Indien andere concessiehouder dan bpost:</p> <p>9. Logistiek risico: kwaliteit</p> <p>10. Logistiek risico > vorige scenario's: door hogere kwaliteitseisen en nog strakker tijdschema op vlak van de redactie, druk en distributie + moeilijk voor concessiehouder om distributie vóór 7u. te garanderen in de verst gelegen zones</p> <p>11. sociaal risico: sociaal passief/onvolledige uurroosters bpost, ↓ statuut postpersoneel</p> <p>12. sociaal risico > vorige scenario's: noodzakelijke reorganisatie werk postbodes of risico op werkonderbreking 30 minuten. Mogelijke noodzaak sociale dialoog binnen organisatie concessiehouder om vervroegde distributie te organiseren</p> <p>13. economisch risico: sunk costs bpost + termijn concessie < terugverdienperiode</p>
F. Budgettair effect voor de staat	<p>22. Mogelijke ↑ of ↓ budgettaire kost t.o.v. verlenging huidige concessies</p>	<p>14. Budgettaire kost zou kunnen ↑ als werkdag postbodes zou starten vóór 5u. 's morgens (prestaties vóór 5u = loon aan nachttarief)</p>
Totaal	22	14

1.4 Nieuwe concessies onder de huidige voorwaarden met toevoeging van de mogelijkheid voor de concessiehouder om de bezorging uit te besteden aan een dagbladhandelaar

In dit alternatieve scenario zouden abonnementen van kranten en tijdschriften die thuisbezorgd worden, of bezorgd kunnen worden door de postbodes tijdens hun ronde of bezorgd kunnen worden door de dagbladhandelaars. De aldus door de dagbladhandelaars bij de abonnees thuis verdeelde volumes zouden onder het toepassingsgebied van de DAEB vallen. De concessionaris zou dus de financiële steun ontvangen per verdeeld exemplaar, onder de huidige voorwaarden die verbonden zijn aan de financiële ondersteuning, maar hij zou het distributiekanaal (postbode of dagbladhandelaar) kunnen kiezen.

Ten opzichte van het huidige bestek vraagt dit een versoepeling van de regels inzake de mogelijkheden waarover de concessionaris beschikt om de DAEB uit te besteden en zal voorkomen moeten worden dat de kwaliteit van de verleende DAEB afneemt en dat onderaannemers ingeschakeld worden die genoeg moeten nemen met het 'substituut' van schijnzelfstandigen of van 'loopjongens' die in het zwart werken. In het bestek zou dus de verplichting geschrapt moeten worden om uitsluitend uit te besteden aan werknemers om op die manier de concessionaris de mogelijkheid te bieden de DAEB uit te besteden aan 'echte' zelfstandigen, namelijk de dagbladhandelaars. Om de kwaliteit van de bedeling te garanderen, zou in een certificeringssysteem voorzien kunnen worden voor de dagbladhandelaars die kandidaat zijn voor de bezorging aan huis bij de abonnees in het kader van de DAEB. Om de effectiviteit van deze alternatieve oplossing ten aanzien van het activiteitsvolume en de omzet van de dagbladhandelaars te garanderen, zou voorzien kunnen worden in een quotum voor de dagbladhandelaars.

Aangezien deze DAEB zwaar zal zijn voor dagbladhandelaars die een vervroegde ronde zouden moeten toevoegen aan hun reeds lange werkdag, zou in een financiële stimulans voorzien moeten worden in de vorm van een commissie van de concessionaris per aan de woning van een abonnee verdeelde krant.

1.4.1 Juridische argumenten:

Aanvullende argumenten ten opzichte van het scenario 1.2:

Pro

Deze alternatieve oplossing komt in grote mate tegemoet aan de grieven die de VFP in haar klacht heeft geformuleerd.

Contra

- De grieven die in de klacht van de VFP geformuleerd worden, blijven bestaan wat betreft de volumes los verkochte kranten (zuivere losse verkopen) die niet onder de definitie van de DAEB vallen. Het lijkt echter uiterst moeilijk om deze losse verkopen op te nemen in een DAEB omdat het distributiemodel van de losse verkopen totaal anders is als dat van de abonnementen. Bij losse verkopen is het namelijk de lezer die de actie onderneemt. Ook het economische model verschilt van dat van de abonnementen. Bij losse verkopen is het namelijk de uitgever die het volledige risico draagt, aangezien de dagbladhandelaar de onverkochte exemplaren mag teruggeven aan de uitgever.
- De problemen verbonden aan het feit dat met elke krantenwinkel een contract gesloten moet worden.

1.4.2 Economische argumenten

Aanvullende argumenten ten opzichte van het scenario 1.2:

Pro

- Dit alternatief zou de kosten voor de concessionaris moeten optimaliseren. De concessionaris zou namelijk een beroep kunnen doen op de dagbladhandelaar-verdeler om bepaalde rondes over te nemen waarvoor de dagbladhandelaar goedkoper is en/of om de rondes over te nemen waarvoor de concessionaris geen geschikt personeel vindt.
- Een nog intelligenter en doeltreffender systeem zou erin bestaan dat de dagbladhandelaar-verdeler, dankzij het commissiesysteem, de door de uitgever verkochte abonnementen zou gaan promoten. Een dergelijk systeem zou leiden tot een toename van het abonnementsvolume en, ongetwijfeld, van de omzet van de dagbladhandelaars. Dit zou voor dagbladhandelaars een steun betekenen om de daling van het aantal dagbladhandelaars tot staan te brengen.

Contra

- Dit voor dagbladhandelaars gunstige alternatief zou ingevoerd worden terwijl het aantal dagbladhandelaars reeds sterk gedaald is (met 11% tijdens de afgelopen twee jaar).
- Hoewel de mogelijkheid om de bedeling uit te besteden de concessionaris nieuwe mogelijkheden biedt om de distributie-DAEB te organiseren, zal de verplichting om van deze mogelijkheid gebruik te maken de organisatie van de DAEB er niet makkelijker op maken. Zo zouden er zich problemen kunnen voordoen als de dagbladhandelaar ziek of met verlof is ...

1.4.3 Sociaal-politieke argumenten

Aanvullende argumenten ten opzichte van het scenario 1.2:

Pro

De toename in het abonnementsvolume die dit systeem, indien doeltreffend geïmplementeerd, zou genereren, zou de positie van de uitgevers en dus de onafhankelijkheid van de 'vierde macht' versterken.

Contra

Geen aanvullende argumenten

1.4.4 Criterium van gelijke behandeling

Aanvullende argumenten ten opzichte van het scenario 1.2:

Pro

Deze alternatieve oplossing zorgt voor een betere gelijkheid tussen de distributiekanaalen, aangezien de dagbladhandelaars, zij het onrechtstreeks, van deze uitbreiding zouden profiteren.

Contra

Geen aanvullende argumenten

1.4.5 Budgettair effect

Aanvullende argumenten ten opzichte van het scenario 1.2:

Pro

Geen aanvullende argumenten

Contra

- De financiële steun van de staat aan de concessionaris zou waarschijnlijk toenemen aangezien het aantal abonnementen waarop de DAEB van toepassing is, stijgt. De mogelijkheid om uit te besteden aan een dagbladhandelaar-verdeler zou echter op termijn tot efficiëntieverbeteringen kunnen leiden.
- De inschakeling van zelfstandige onderaannemers (de dagbladhandelaars), in plaats van werknemers (momenteel de enige toegestane categorie van onderaannemers) zou voor de staat leiden tot minder inkomsten aan directe belastingen en tot minder sociale zekerheidsbijdragen.

1.4.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing (aanvullende argumenten)

- Potentiële moeilijkheden om objectieve kwaliteitseisen vast te stellen die aan de dagbladhandelaars-verdelers opgelegd moeten worden en om de uitvoering daarvan te controleren
- Organisatorisch risico: de moeilijkheid voor de dagbladhandelaars om deze DAEB te presteren wegens hun geografisch sterk beperkte dekking en de moeilijkheid om de dienst te verlenen bij ziekte of vakantie van de desbetreffende dagbladhandelaar.

In dit alternatief kunnen de abonnementen van de kranten en tijdschriften aan huis worden bedeed door de postbodes of door de dagbladhandelaars. De bedeede volumes door de dagbladhandelaars worden ook in het toepassingsgebied van DAEB opgenomen. De concessiehouder ontvangt financiële ondersteuning voor elk bedeed exemplaar, conform de huidige voorwaarden van de concessieovereenkomst, maar heeft de keuze betreffende het distributiekanaal. Wat het lastenboek betreft houdt dit een versoepeling van de mogelijkheden voor de concessiehouder in om de DAEB uit te besteden, maar dient een kwaliteitsvermindering of een samenwerking met schijnzelfstandigen of zwartwerk volledig te worden vermeden. In het lastenboek zou dus een clause dienen te worden opgenomen waarin de concessiehouder naast de mogelijkheid om de DAEB uit te besteden aan loontrekkenden, ook de keuze krijgt om de DAEB uit te besteden aan "echte" zelfstandigen, m.n. de dagbladhandelaars. Teneinde de kwaliteit van de bedeling te verzekeren, zou een certificeringssysteem kunnen worden voorzien voor de dagbladhandels die kandidaat zijn om de huisbezorging van abonnementen in het kader van de DAEB te verzorgen. Teneinde de effectiviteit van deze alternatieve oplossing te verhogen zou een quota in het voordeel van de dagbladhandels kunnen worden voorzien. Aangezien de dagbladhandelaars deze huisbezorging bovenop hun toch reeds lange werkdag zouden presteren, zou een financiële incentive vanwege de concessiehouder moeten worden voorzien onder de vorm van een commissie per bedeed exemplaar.

ARGUMENT	PRO	CONTRA
A. Juridische argumenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Deze oplossing komt in belangrijke mate tegemoet aan klacht VFP 2. beslissing EC 2016: financiële ondersteuning aan bpost conform interne markt 3. Beslissing EC: persbezorging aan gelijk tarief in heel België = DAEB 4. concessie van 'last resort', geen exclusiviteit (cf. PPP) 5. Investerings bpost voor distributie kranten en tijdschriften = Klantspecifieke relatiegebonden investeringen die exclusiviteit concessie voor een zekere duurtijd rechtvaardigen en ook een verlenging van de concessies kunnen rechtvaardigen 6. I.t.t. de verlenging van de huidige concessieovereenkomsten, laat deze oplossing de concurrentie op de markt spelen & er rest vermoedelijk voldoende tijd om een aanbestedingsprocedure te lanceren. In afwachting van de implementatie van de nieuwe concessies vormt de verlenging van de concessies de beste optie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen antwoord op klacht VFP aangaande losse verkoop (lvk): worden niet in de DAEB opgenomen. In de praktijk zeer moeilijk realiseerbaar om lvk in DAEB op te nemen omdat het economisch en distributiemodel van de lvk sterk verschillend is van dat van de abonnementen 2. Mogelijke problemen die kunnen voortkomen uit de noodzaak om met elke dagbladhandel een apart contract af te sluiten.
B. Economische argumenten	<ol style="list-style-type: none"> 3. Mogelijke kostenoptimalisatie voor concessiehouder die beroep kan doen op dagbladhandelaar voor bepaalde rondes waarvoor deze laatste goedkoper en/of geen adequaat personeel vindt 4. Commissie voor dagbladhandelaar: incentive om abonnementen verkocht door de uitgever te promoten: ↑ abonnementsvolume en ↑ omzet dagbladhandels 5. vermijdt negatief cumulatief effect op volume abonnementen kranten en tijdschriften 6. perssector creëert directe en indirecte tewerkstelling + belangrijk multiplicator effect op gehele economie 7. Financiële ondersteuning via concessie verzekert ca. 3.000 VTE bij bpost met voltijds uurrooster 8. financiële en operationele synergie investeringen bpost op vestigingsplaatsen dagbladuitgevers vergt LT-samenwerking 9. Financiële ondersteuning via concessie verzekert betaalbaar en toegankelijk model voor de lezer + behoud papieren verdienmodel dat de basis vormt van het kaartenhuis van de Belgische perssector 10. Langere duurtijd (waarschijnlijk 5 jaar) dan een verlenging van max. 2 jaar, geeft zekerheid gedurende langere tijdshorizon 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aantal dagbladhandels ↓ 11% 2 laatste jaren 2. Maakt organisatie DAEB complexer, continuïteitsrisico's ingeval ziekte, vakantie dagbladhandelaar... 3. Δ t.o.v. huidige concessies die kaartenhuis van de perssector in gevaar kunnen brengen. Mogelijk risico op neerwaartse herziening van de financiële ondersteuning voor DAEB.

C. Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)	<ul style="list-style-type: none"> 11. Mogelijke versterking positie uitgevers en onafhankelijkheid 'vierde macht' 12. maximale toegankelijkheid tot onafhankelijke pers onderworpen aan deontologische code => garantie op pluralisme 13. DAEB laat toe dat burgers zich o.b.v. objectieve informatie kunnen informeren tijdens hun woon-werkverplaatsing 14. financiële ondersteuning DAEB voor niet-commerciële tijdschriften, naast de kranten en commerciële tijdschriften, belangrijk aangezien zij geen beroep kunnen doen op verkooppunten voor losse verkoop 	<ul style="list-style-type: none"> 4. Risico op neerwaartse herziening van de financiële ondersteuning voor DAEB met reëel gevaar voor instorting kaartenhuis perssector=> ↓ onafhankelijke pers met deontologische code en ↓ verscheidenheid aan opinies (mediapluralisme)
D. Criteria van gelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> 15. Meer gelijkheid tussen de distributiekkanalen 16. Gelijkheid tussen lezers op het vlak van tarief en bezorgingskwaliteit in heel België 	<ul style="list-style-type: none"> 5. ongelijkheid uitgevers: geen steun vr digitale nieuwsverspreiding (vs. geen nood aan DAEB distributie digitale publicaties)
E. Specifieke voordelen/risico's		<ul style="list-style-type: none"> 6. Definiëring objectieve kwaliteitseisen voor de dagbladhandelaars-verdelers en controle op de uitvoering = moeilijk 7. Organisationeel risico: dagbladhandel heeft beperkt geografisch bereik en continuïteitsrisico ingeval ziekte, vakantie dagbladhandelaar... 8. Aanbesteding- en gunningsprocedure: meer voorbereiding en formaliteiten <p>Indien andere concessiehouder dan bpost:</p> <ul style="list-style-type: none"> 9. logistiek risico: kwaliteit 10. sociaal risico: sociaal passief/onvolledige uurroosters bpost, ↓ statuut postpersoneel 11. economisch risico: sunk costs bpost + termijn concessie < terugverdienperiode
F. Budgettair effect voor de staat	<ul style="list-style-type: none"> 17. Mogelijke ↑ of ↓ budgettaire kost t.o.v. verlenging huidige concessies 	<ul style="list-style-type: none"> 12. Financiële ondersteuning zal hoogstwaarschijnlijk ↑ want het aantal abonnementen betrokken bij de DAEB ↑. Anderzijds efficiëntiewinsten door onderaanneming 13. Uitbesteding aan dagbladhandelaars i.p.v. loontrekkenden: ↓ ontvangsten uit inkomstenbelastingen en sociale zekerheidsbijdragen
Totaal	17	13

2 Niet-vernieuwing van de concessies

De argumenten hieronder vormen geen aanvulling op de eerdere scenario's, die uitgaan van een verdere financiële ondersteuning van de DAEB.

2.1 Juridische argumenten

Pro

Deze oplossing komt tegemoet aan de grieven die de VFP in haar klacht heeft geformuleerd, aangezien zij resulteert in een 'level playing field' tussen de concessionaris en de krantenwinkels.

Contra

Het risico bestaat dat er geen operator wordt gevonden om de DAEB uit te voeren

2.2 Economische argumenten

Pro

Geen argumenten.

Contra

- Zonder financiële ondersteuning van deze DAEB zou zeer zeker een negatief cumulatief effect op het aantal abonnementen ontstaan, zoals hierboven beschreven in dit verslag. De financiële steun aan de concessionaris voor de DAEB is een voorwaarde voor een persmodel dat toegankelijk is voor de abonnee-lezer en is aldus onrechtstreeks een voorwaarde voor het behoud van het businessmodel van de 'papieren abonnementen' dat de basis vormt van het 'kaartenhuis' dat de Belgische perssector is. De onrechtstreekse gevolgen van de afschaffing van de steun voor de DAEB in de sector zullen zeer waarschijnlijk een negatieve impact hebben op het aantal abonnementen van kranten en tijdschriften.
- De daling van het volume aan 'papieren' abonnementen zal tot een verlies aan directe tewerkstelling en, vooral in het segment van de tijdschriften, tot een verlies aan indirecte jobs leiden; bovendien zal het multiplicatoreffect dat de sector op de economie als geheel uitoefent, deze negatieve gevolgen vergroten.
- Het wegvallen van de financiële steun aan de DAEB is een bedreiging voor de ongeveer 3.000 VTE's (voltijdse equivalenten) bij bpost, met daaraan gekoppeld een hoog sociaal passief (ongeveer 50 tot 60.000 euro per persoon). Daarnaast brengt dit ook met zich mee dat het statuut van het postpersoneel minder aantrekkelijk zou kunnen worden. Bovendien zou bpost, bij een afschaffing van de vervroegde ronde, moeite hebben om een voltijds rooster aan te bieden aan postbodes die hun job zouden behouden.
- Economisch risico: de door de bpost gedane investeringen, in het bijzonder in de drukkerijen van de uitgevers, zijn grotendeels sunk costs en zouden verloren gaan gezien hun specifieke karakter, de kosten van een ontmanteling en de kosten van het transport naar een eventuele koper.

- De ondersteuning van het model van 'papieren abonnementen' verdwijnt met het wegvallen van de ondersteuning van de DAEB. De bedreiging van een persmodel dat toegankelijk is voor de abonnee-lezer ondermijnt aldus onrechtstreeks het behoud van het businessmodel van 'papieren abonnementen' dat de basis vormt van het 'kaartenhuis' dat de Belgische perssector is.

2.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)

Pro

Geen argumenten

Contra

- De volumedaling van de 'papieren' abonnementen die zou voortvloeien uit het wegvallen van de financiële steun aan de DAEB dreigt uit te monden in een verschraving van de geschreven pers, met haar deontologische code en met de mogelijkheid om feiten te controleren en een tegengewicht te vormen voor fake news.
- Het wegvallen van de financiële steun vormt een bedreiging voor het pluralisme van de pers in België en, uiteindelijk, voor haar onafhankelijkheid als vierde macht.

2.4 Criterium van gelijke behandeling

Pro

Het wegvallen van de financiële steun aan de DAEB creëert een situatie van gelijkheid tussen distributiekanaalen, namelijk tussen postoperatoren en tussen postoperatoren en krantenwinkels.

Contra

- Ongelijkheid tussen lezers: het wegvallen van de financiële steun zal leiden tot een sterke gemiddelde toename van het bezorgingstarief met een ongelijkheid tussen lezers ten koste van degene die in landelijke gebieden wonen. Voor hen zullen de bezorgingskosten namelijk het hoogst zijn en zal de prijs van een abonnement het sterkst stijgen, terwijl deze stijging veel minder uitgesproken zal zijn voor abonnees die in stedelijke gebieden wonen. Gezien het verschil in dichtheid tussen Vlaanderen en Wallonië, zal ook tussen deze gewesten de ongelijkheid gelden.
- Ongelijkheid tussen uitgevers: met het wegvallen van de financiële steun aan de bedeler die de DAEB verleent, zal de volledige kostprijs van de bezorging opgenomen worden in de bezorgingstarieven. Grote uitgevers zullen meer profiteren van mogelijke kwantumkortingen bij hun onderhandelingen met bedelers in de perssector.

2.5 Budgettair effect

Pro

Er is vanzelfsprekend een rechtstreeks effect dat zeer gunstig is voor de overheidsbegroting.

Contra

De mogelijke instorting van het kaartenhuis dat de Belgische perssector is, dreigt echter een veel groter onrechtstreeks effect te genereren dan het rechtstreekse effect. In de eerste plaats door een aanzienlijk direct en indirect verlies aan werkgelegenheid in de papier-, grafische- en uitgeverijensector. In de tweede plaats door een verlies van interactie met de creatieve economie en de vrijetijdseconomie. Het banenverlies en het verlies van omzet zullen uiteraard een rechtstreekse invloed hebben op het belastbaar inkomen van werknemers, zelfstandigen en bedrijven. Een simulatie van deze effecten via een evenwichtsmodel of een input-outputmodel door de NBB, het FPB, de fod Economie of een gerenommeerde academische instelling lijkt niet overbodig binnen de context van een keuze die dermate nefast is voor het voortbestaan van de sector en die dermate ambivalent is voor de overheidsfinanciën.

2.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing

Vermindering van de kwaliteit van de bedeling en logistiek risico: in de - optimistische - veronderstelling dat de concessionaris de vervroegde ronde zou behouden, zouden uitgevers een extra sortering moeten uitvoeren tussen de kranten bestemd voor de vervroegde ronde en de kranten die tegelijk met de gewone post verdeeld worden.

<i>Financiële ondersteuning DAEB verdwijnt volledig.</i>		
ARGUMENT	PRO	CONTRA
A. Juridische argumenten	1. Komt tegemoet aan klacht VFP: level playing field tussen concessiehouder en dagbladhandels	1 Risico geen kandidaat operator meer om DAEB uit te voeren
B. Economische argumenten		2 Cumulatief negatief effect op abonnements-volume kranten en tijdschriften ↓↓ 3 Direct en indirect verlies aan tewerkstelling + sneeuwbaaleffect op gehele economie door verdwijning economisch multiplicatoreffect 4 3.000 VTE's bij bpost bedreigd, sociaal passief (ordegrootte van € 50.000 à 60.000 pp), risico minder aantrekkelijk arbeidsstatuut postpersoneel 5 Afschaffing vervroegde bedeling => moeilijk om postpersoneel voltijds uurrooster te blijven garanderen 6 Investerings bpost, i.h.b. op sites krantendrukkerijen, grotendeels 'sunk costs' wegens hun specifiek karakter, bijkomende ontmantelings- en transportkosten naar eventuele koper 7 Behoud papieren abonnementsmodel (= basis kaartenhuis perssector) in gevaar 8 Bedreiging toegankelijk persmodel
C. Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)		9 ↓↓ papieren abonnementsvolume => 10 verschraling onafhankelijke pers met redactionele verantwoordelijkheid die de journalistieke deontologie erkent, aan factchecking doet en zo een tegengewicht vormt voor 'fake news' 11 Bedreiging voor mediapluralisme in België, en gevaar voor de personafhankelijkheid en zijn rol als 'vierde macht'
D. Criteria van gelijkheid	2. Gelijkheid tussen distributiekanaalen	12 Ongelijkheid tussen lezers: afschaffing financiële ondersteuning => ↑↑ distributietarief in het nadeel van de lezers die in landelijke gebieden wonen waar de distributiekost hoger is, en voor wie de abonnementsprijs het sterkst zal ↑ in vgl. met lezers woonachtig in stedelijke gebieden. Gegeven de verschillende densiteit in Vlaanderen en Wallonië => ongelijkheid tussen regio's

		13 Ongelijkheid tussen uitgevers: met afschaffing financiële ondersteuning DAEB w distributiekost opgenomen in distributietarief. Grote uitgevers zullen meer hoeveelheidskortingen kunnen onderhandelen met de persdistributeurs i.t.t. kleine uitgevers.
E. Specifieke voordelen/risico's		14 ↓ kwaliteit distributie + logistiek risico
F. Budgettair effect voor de staat	3. Direct positief effect op overheidsbudget op korte termijn	15 Mogelijke instorting kaartenhuis Belgische perssector => indirect effect > direct effect. 16 Verlies aan omzet en directe en indirecte tewerkstelling in de papier, grafische en uitgeverijensector 17 ↓ belastbare inkomens werknemers, zelfstandigen en bedrijven, 18 wegvallen economische multiplier en link met creatieve economie... Nood aan simulatie impact van deze maatregel via evenwichtsmodel of input-output model door NBB, FPB, fod Economie of academische instelling
Totaal	3	19

3 Fiscale aftrek ten behoeve van de consument

De consument/lezer zou een fiscale aftrek (met een plafond) genieten voor zijn persaankopen.

Er zijn verschillende modaliteiten mogelijk waarmee de evaluatie rekening moet houden.

Een eerste vraag betreft de vaststelling van de perimeter van de perspublicaties die dergelijke aftrekbaarheid zou rechtvaardigen.

Wat de geschreven pers betreft, kan een oplossing erin bestaan om zich te baseren op de pers die zichzelf reguleert via de Conseil de deontologie journalistique en de Raad voor de Journalistiek. Een andere oplossing kan erin bestaan om de perimeter aan te nemen die wordt vastgesteld in artikel 40 van het koninklijk besluit van 24 april 2014.

Er moet uiteraard voor worden gezorgd dat dit systeem niet ten onrechte de Belgische uitgevers bevoordeelt ten koste van uitgevers van buitenlandse titels, terwijl een significant percentage van de in België verblijvende personen expatriates zijn.

Een tweede vraag heeft betrekking op het distributiekanaal. Om een 'level playing field' tussen de postoperatoren en de krantenwinkels te garanderen, zou de fiscale aftrek ook van toepassing zijn op de abonnementen bij de dagbladhandelaars. De aftrek zou zelfs toegepast kunnen worden op losse verkopen met behulp van een logistiek systeem voor de registratie van deze losse verkopen; de dagbladhandelaar zou bijvoorbeeld de krant scannen, deze scan zou dan geregistreerd worden in een 'leesaccount' van de koper en deze 'leesaccount' zou dan aan de lezer bezorgd worden om zijn belastingaangifte in te vullen zonder dat hij enige actie hoeft te ondernemen bij de uitgever.

Een derde vraag betreft het onderscheid tussen het 'papieren' medium en het digitale medium. Aan de ene kant zou de fiscale aftrek, gezien het belang van de papieren 'versie' voor uitgevers en gezien de socio-politieke waarden die in het geding zijn, alleen toegepast worden op de 'papieren' versie. Anderzijds zou, aangezien uitgevers en overheden het gecombineerde businessmodel 'papieren - digitale abonnement' willen promoten, de fiscale aftrek ook toegepast kunnen worden op dit gezamenlijk aanbod³, en eventueel op de zuivere digitale abonnementen.

³ De sociale partners hebben een gelijkaardige suggestie gedaan met betrekking tot het btw-tarief: "Voor de uitgevers van kranten, tijdschriften en boeken is in deze context een **gelijkschakeling van het btw-tarief voor de digitale dragers met het btw-tarief van toepassing op de papierdragers van levensbelang**. Dit betekent dat publicaties op papier die nu een btw-tarief van nul procent kennen ook in digitale vorm een nultarief moeten krijgen, teneinde onder meer de ontwikkeling van digitale en hybride producten, die de papierdragers en digitale dragers combineren, ten volle mogelijk te maken". (Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (2018), "Krachtlijnen voor een duurzame toekomst voor de uitgeverijsector", CRB 2018-0511, pagina 5).

Bovendien heeft de Europese Unie een richtlijn aangenomen met betrekking tot de verlaging van het btw-tarief voor publicaties in digitaal formaat.

3.1 Juridische argumenten (nieuwe argumenten)

Pro

Deze alternatieve oplossing stelt geen juridische problemen ten aanzien van discriminatie tussen persbedelers aangezien geen enkele actor van het distributiesegment rechtstreeks middelen van de staat ontvangt. Bovendien biedt de fiscale aftrek de mogelijkheid om niet te discrimineren tussen digitale en papieren publicaties.

Contra

- Deze indirecte steun zal niet meer beoordeeld worden op basis van het DAEB-criterium maar wel op basis van het selectiviteitscriterium. Deze steun zou dus zonder meer bestreden kunnen worden indien nadien blijkt dat er bepaalde selectiviteitscriteria bestaan, die een probleem van staatssteun op Europees niveau zouden doen rijzen. In deze context zou een fiscale aftrek bestreden kunnen worden door concurrenten die andere media, bijvoorbeeld televisiemedia, gebruiken. Of zelfs door de dagbladhandelaars, indien de losse verkopen om praktische reden uitgesloten zouden worden (moeilijkheid om de tracement van losse aankopen via bijvoorbeeld een lezersaccount te organiseren, zie hieronder).
- Sommige lezers, namelijk zelfstandigen of zelfs werknemers die hun aankoop van kranten/tijdschriften en abonnementen kunnen rechtvaardigen als zijnde nuttig voor hun werk, genieten deze aftrek reeds en zouden kunnen aanvoeren dat zij gediscrimineerd worden.

3.2 Economische argumenten (nieuwe argumenten)

Pro

- Een fiscale aftrek kan zodanig gemoduleerd worden dat zij niet alleen de abonnementen van de 'papieren' pijler stimuleert, maar zij kan ook uitgebreid worden tot andere vormen van persaankopen zoals losse verkopen met behulp van een complex logistiek systeem, en zelfs tot digitale abonnementen.
- De fiscale aftrek kan, via het multiplicatoreffect, voor een 'rendementseffect' binnen de hele economie zorgen.

Contra

- Het succes van deze fiscale aftrekbaarheid bij het lezerspubliek is verre van gegarandeerd vanwege de complexiteit ervan:
 - In het geval van abonnementen zou de lezer eerst een abonnement moeten nemen dat veel duurder is dan momenteel het geval is (wegens de afschaffing van de financiële steun aan de DAEB) en zou hij vervolgens om een aftrek moeten verzoeken via het invullen van zijn belastingaangifte.
 - In het geval van losse verkopen zou een complexe logistiek op poten gezet moeten worden met een 'lezersaccount' die door de dagbladhandelaar moet worden opgesteld en die bij de belastingaangifte van de lezer moet worden gevoegd.
- Het rendementseffect is hoogst onzeker.

3.3 Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde) (nieuwe argumenten)

Pro

Deze oplossing kan worden gemoduleerd om een pluralistische pers te stimuleren die onderworpen is aan een deontologische code.

Contra

- Delicaat karakter van de vaststelling van de perimeter van deze fiscale aftrek gezien de zeer grote diversiteit van de producten van de Belgische uitgeverijensector. Er moet grote aandacht worden besteed aan de selectiviteit in de context van deze definitie.
- In hoeverre kan deze oplossing duurzaam in de wet worden opgenomen? Fiscaliteit is sterk onderhevig aan wijzigingen en kan jaarlijks door de regering worden aangepast. Een nieuwe concessie geeft normaalgezien zekerheid voor minimum een bepaalde duur. Zo betrof de huidige concessie een periode van vijf jaar.

3.4 Criterium van gelijke behandeling (nieuwe argumenten)

Tussen lezers:

Pro

Dit alternatief kan in principe leiden tot een grotere gelijkheid tussen papieren en digitale publicaties.

Contra

- Zonder financiële steun aan de DAEB zal het bezorgingstarief voor de bezorggronde voor kranten en tijdschriften stijgen. Naast het toegenomen gewicht van de abonnementsprijs, vooral voor personen met een laag inkomen, zal dit een ongelijkheid tussen lezers creëren, afhankelijk van hun locatie: in landelijke gebieden zou het bezorgingstarief het sterkst stijgen, terwijl deze stijging veel minder uitgesproken zal zijn voor abonnees die in stedelijke gebieden wonen. Gezien het verschil in dichtheid tussen Vlaanderen en Wallonië, zal de ongelijkheid ook tussen de gewesten gelden. Bovendien stijgt de omvang van de fiscale aftrek met het inkomensniveau. De meest belaste inkomens zouden er dus het sterkst van profiteren (50% voor iemand met een inkomen die in zijn laatste schijf tegen 50% belast wordt, slechts 30% voor de laagste inkomens).
- Er bestaat een risico van ongelijkheid tussen lezers wat betreft de kwaliteit van de bedeling, aangezien er bij deze oplossing geen sprake meer is van een bezorgings-DAEB onder uniforme voorwaarden op het hele grondgebied.

Tussen uitgevers:

Contra

Zonder enige financiële steun is het mogelijk dat bpost geen kandidaat meer is voor een concessie, zelfs niet als nooddienstverlening. De bezorgingstarieven zullen bepaald worden door onderhandelingen tussen uitgevers en bedelers; in principe zouden alleen grote uitgevers kwantumkortingen kunnen krijgen en kunnen profiteren van enige onderhandelingsmacht tegenover persbedelers.

3.5 Budgettair effect (nieuwe argumenten)

Contra

- Dit is onzeker aangezien het afhangt van het succes van de maatregel bij de lezers.
- Het zou dus groter kunnen zijn dan de steun aan de DAEB, want om selectiviteit te vermijden zal een uitbreiding nodig zijn naar digitale publicaties, losse verkopen en buitenlandse publicaties en alle gespecialiseerde tijdschriften. Het effect van de maatregel zal dus heel zeker ook versnipperd zijn tussen meerdere publicaties die niet noodzakelijk binnen het huidige toepassingsgebied van de concessies vallen.

3.6 Eventue(e)l(e) specifiek(e) risico('s) verbonden aan de oplossing:

Contra

- Logistieke risico's: gezien de nauwe en langjarige interactie tussen bpost en de uitgevers en drukkerijen kan de komst van een nieuwe bedeler tot kwaliteitsproblemen leiden tijdens de inlooperperiode die, gegeven vroegere ervaringen, ten minste één jaar zal duren.
- Sociaal risico: de jobs verbonden aan de vervroegde ronde (3.000 VTE's) zouden worden bedreigd, met daaraan gekoppeld een hoog sociaal passief (ongeveer 50 tot 60.000 euro per persoon). Daarnaast brengt dit ook met zich mee dat het statuut van het postpersoneel minder aantrekkelijk zou kunnen worden. Bovendien zou bpost, bij een afschaffing van de vervroegde ronde, moeite hebben om een voltijds rooster aan te bieden aan postbodes die hun job zouden behouden.
- Economisch risico: de door bpost gedane investeringen, in het bijzonder in de drukkerijen van de uitgevers, zijn voornamelijk sunk costs en zouden grotendeels verloren gaan.

Voor zijn persaankopen zou de lezer-consument een fiscale aftrek (met plafond) genieten.

Voor de concrete invulling van deze alternatieve oplossing dienen een aantal vragen te worden beantwoord op vlak van:

- de definiëring van de perspublicaties die deze aftrek rechtvaardigen (oplettend dat maatregel geen Belgische uitgevers bevoordeelt t.a.v. buitenlandse uitgevers)
- het distributiekanaal. Om een level playing field te garanderen fiscale aftrek ook mogelijk maken voor winkelabbonementen. Eventueel ook voor losse verkoop via registratie leesaccount dat toelaat aan lezers om dit hun belastingaangifte te kunnen ingeven.
- Het onderscheid tussen papieren digitale publicaties: belang van de papieren publicatie voor de uitgevers en de socio-politieke waarden versus mogelijke toekomstige progressie van het verdienmodel op basis van het hybride (papier-digitaal) of puur digitaal abonnement.

ARGUMENT	PRO	CONTRA
A. Juridische argumenten	1. Geen discriminatie tussen distributiekanaalen en mogelijkheid tot gelijke behandeling digitale en papieren publicaties	1. Deze indirecte steun zal niet meer worden beoordeeld op het criterium van DAEB, maar op het criterium van de selectiviteit. De steun kan juridisch worden aangevochten als blijkt dat er selectiviteitscriteria zijn die wijzen op een probleem van staatsteun op Europees niveau. 2. Sommige lezers genieten reeds van deze fiscale aftrek en kunnen dit invoeren als een argument van discriminatie
B. Economische argumenten	2. mogelijke uitbreiding van ondersteuning naar andere aankoopvormen naast de abonnementsvorm, zoals bv. losse verkoop, digitale abonnementen 3. mogelijk terugverdieneffect via economische multiplicator	3. Succes fiscale aftrek onzeker wegens complexiteit: - Lezer moet inschrijven op een abonnement dat veel duurder is dan op heden (wegens intrekking financiële ondersteuning van DAEB) om nadien de aftrek te claimen via zijn belastingaangifte - Ingeval losse verkoop: complexe logistiek 4. Terugverdieneffect heel onzeker
C. Sociaal-politieke argumenten (democratische waarde)	4. bevordering pluralistische pers die de deontologische code erkent	5. Definiëring perimeter perspublicaties voor fiscale aftrek = delicate oefening gegeven grote diversiteit Belgische perspublicaties. (risico selectiviteit, cf. juridische argumenten) 6. In hoeverre kan deze oplossing duurzaam in de wet worden opgenomen? (fiscale wetgeving Δ frequent) \leftrightarrow concessie die zekerheid biedt voor minimale duur (huidige concessie: 5 jaar)
D. Criteria van gelijkheid	5. Mogelijkheid tot grotere gelijkheid tussen papieren en digitale publicaties	7. Distributietarief zal $\uparrow\uparrow$. Naast hogere abonnementsprijs, vnl. voor laag inkomen, ongelijkheid tussen lezers afhankelijk van hun woonplaats (landelijk vs. stedelijk gebied, Wallonië vs. Vlaanderen) + fiscale aftrek het voordeligst voor de hogere inkomens 8. Risico ongelijke kwaliteit distributie tussen lezers, want geen DAEB meer dat een distributie aan uniforme voorwaarden over heel België garandeert

		9. Ongelijkheid tussen uitgevers: met afschaffing financiële ondersteuning DAEB w distributiekost opgenomen in distributietarief. Grote uitgevers zullen meer hoeveelheidskortingen kunnen onderhandelen met de persdistributeurs i.t.t. kleine uitgevers. Bij intrekking financiële ondersteuning mogelijkheid dat bpost geen kandidaat distributeur meer is, zelfs niet langer als 'last resort'
E. Specifieke voordelen/risico's		10. Logistieke risico's: Indien andere concessiehouder dan bpost: mogelijke kwaliteitsproblemen tijdens inwerkperiode (minimaal één jaar) 11. Sociaal risico: 3.000 VTE's bij bpost bedreigd, sociaal passief (ordegrootte van € 50.000 à 60.000 pp), risico minder aantrekkelijk arbeidsstatuut postpersoneel, 12. afschaffing vervroegde bedeling => moeilijk om postpersoneel voltijds uurrooster te blijven garanderen 13. Economisch risico: investeringen post, i.h.b. op locaties krantendrukkerijen, zijn in belangrijke mate 'sunk costs'.
F. Budgettair effect voor de staat		14. Onzekere uitkomst, afhankelijk van reactie lezers. 15. Om selectiviteit te vermijden: uitbreiding naar digitale publicaties, buitenlandse publicaties en alle gespecialiseerde tijdschriften => impact maatregel zal worden verspreid over reeks publicaties die niet noodzakelijk binnen het toepassingsgebied van de huidige concessieovereenkomsten vallen.
Totaal	5	15